

Cristian Sima

S MAREA
POVEDANIE
A BROKERULUI FUGAR

Prefață de prof. dr. RADU GOLOGAN

INTEGRAL

Cuprins

Prefață	5
<i>Introducere la o spovedanie</i>	11

PARTEA I – BROKERUL FUGAR

1. Cum am scris cartea	17
2. Umbrele politicii. 2012	23
3. <i>Game over!</i>	31

PARTEA A II-A – DE LA CANAL, LA NOMENCLATURA COMUNISTĂ

4. Oltenița	39
5. Cei 10.000	48
6. Bătălia de la Mohàcs	56
7. <i>Invizibile</i>	63
8. <i>Sahia</i> sau <i>Groza?</i>	68
9. Olimpiadele de Matematică	76
10. Nomenclatura comunistă	82

PARTEA A III-A – MATEMATICA ȘI ALTE IUBIRI

11. Suntem liberi să scriem orice?	89
12. Fără virgulă	95

13. <i>Dream team</i>	101
14. Mache.....	110
15. <i>Marea crăpelniță</i>	120
16. Cursul despre curs	131
17. Microfoane și arpagic	134
18. Despotul luminat	144
19. Compromisuri.....	151
20. <i>Pentru cine am muncit?</i>	160
21. Împărțitul tăcerii.....	168
22. Trei fete de la ASE.....	175
23. De 100 de mărci, <i>brașoave</i>	180
24. Prietenii mei, iubirile mele, belelele mele.....	183
AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (I)	187

PARTEA A IV-A – SERVICII ȘI CONTRASERVICII

25. <i>Amadeus</i>	215
26. Ideologie și trădare.....	219
27. Ochi albaștri.....	222
28. <i>Outlaw</i>	227
29. Cazanul	232
30. 10 lire sterline.....	237
31. Bodega din Ferentari	243
AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (II)	249

PARTEA A V-A – EURO (PA!)

32. Conferința de la Bruxelles.....	283
33. Euro, de la naștere până la funeralii	288

34. Cresus sau Midas?	294
35. Spovedanie rusească	298

AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (III)	300
---	-----

PARTEA A VI-A – Conjurații

36. S.O.V. și Junimiștii	339
37. Mercenarii	347
38. Lăcomia Tranziției. Cacealmaua.....	349
39. Lăcomia tranziției. Banii lui Ceaușescu.....	354
40. Lăcomia tranziției. Cupoane și suveici	362
41. Afacerea Rompetrol. <i>Inside Trading</i>	367
42. Trei jocuri cu Dinu.....	370
43. Cloșca cu pui de aur.....	381
44. Sinapsele corupției	390
45. <i>Marele Combinator</i>	400
46. Spovedanie Electorală. Victor Viorel Ponta	407

AȘTEPTÂNDU-L PE MOȘ CRĂCIUN (IV).....	413
---------------------------------------	-----

PARTEA A VII-A – CUI ÎI E FRICĂ DE SIMA?

Flash-uri contra curentului

47. De ce acum?	453
48. Scrisori islandeze. <i>Oameni de onoare</i>	456
50. Scrisori islandeze. <i>Nu trageți în pianist!</i>	458
51. De la invidie, la rușine	462
52. Agenți imobiliari și agenți secreți	464
53. Spovedanie în disperare	466

PARTEA A VIII-A – POATE FI ROMÂNIA NORMALĂ?

53. Spovedanie electorală. Klaus Werner Iohannis	477
54. V-am înțeles!	483
55. Speranța	490
Epilog.....	493

PREFAȚĂ

Era în toamna anului 1976. Terminasem Facultatea de Matematică a Universității din București și, conform legislației din acea perioadă, îmi făceam „stagiul în producție” ca profesor la un liceu industrial din București, cu toate că obținusem recomandare pentru cercetare sau pentru predare în învățământul superior, urmare a rezultatelor din facultate (în paranteză fie spus, cei trei ani petrecuți în acea școală, cu elevi extrem de slabi la învățătură, au fost pentru mine o lecție importantă de viață). Ca tânăr stagiar, în timpul unei inspecții la clasă am fost apreciat de către inspectorul Dăneț. În discuția avută ulterior cu dânsul, i-am vorbit despre dorința celor din generația mea (proaspăt profesori) de a împărtăși elevilor talentați la matematică din București experiența dobândită ca foști olimpici. Aveam un argument puternic pe atunci, și anume că în acel an rezultatele României la Olimpiada Internațională de Matematică fuseseră dezastruoase. Domnul Dăneț a îmbrățișat această idee, iar doamna A. (prezentă în cartea de față), celălalt inspector de specialitate și mamă a unei eleve talentate din clasa a IX-a, a facilitat organizarea la Facultatea de Matematică din Universitate a ședințelor Cercului de Matematică pe Capitală, la toate clasele de liceu. Eu am răspuns de clasa a IX-a, unde de la început Victor Nistor și Alexandru Nica s-au dovedit a fi liderii generației lor. În a doua duminică de funcționare a Cercului, am

fost contactat de un domn prezentabil, foarte pedant, însoțit de un băiat mititel, cu ochi inteligenți și posesor al unui zâmbet simpat. Domnul m-a rugat să-l accept la aceste ședințe și pe fiul său dornic să facă matematică de vârf. S-a prezentat politicos: „Sima, din Oltenița”. Tânărul: Cristian. Cristian s-a integrat foarte repede în grupul de aproximativ 40 de elevi, remarcându-se prin soluții foarte ingenioase la unele probleme. Mereu vesel și prietenos, Cristian a devenit cu ușurință băiatul simpatizat de toată lumea. În toți anii care au urmat, aceste întâlniri cu Cristian s-au repetat, fie la Cercul din București, fie la Olimpiade, fie în casa bunului meu prieten Mircea Martin.

În perioada facultății, ca cercetător la INCREST am avut ocazia să țin diferite seminarii la Facultatea de Matematică a Universității din București, unde în două semestre din anul al II-lea și anul al IV-lea m-am întâlnit, ca asistent, cu Cristian Sima și cu colegii săi excepționali: Victor Nistor, Alexandru Nica, Florin Boca, Sandu Zaharescu și mulți alții. Toți îmi sunt azi prieteni și chiar colaboratori. Cu Mache (așa i se spunea lui Cristian Sima din facultate), a fost mai mult.

Anii '80 au fost pentru noi cei ai primelor videocasetofoane. Fiind un cinefil de excepție, Cristi, prin relațiile lui de prietenie din multe cercuri ale vremii, s-a transformat în furnizorul nostru de filme rare. Aceste relații se datorau în special simpatiei de care se bucura, oriunde și oricând. Probabil că și titlul acestei cărți provine de la un film pe care el îl consideră o capodoperă: „Marea Crăpelniță” („La Grande Bouffe”, cu Marcello Mastroianni, Michel Piccoli, Philippe Noiret și Ugo Tognazzi). Mereu am asociat acest film cu modul intens de a trăi viața al lui Cristian Sima.

În acei ani, grupul nostru de prieteni își petrecea concediile (două-trei săptămâni de libertate deplină) la 2 Mai, într-o curte mare, în care copiii noștri erau și mai liberi. În câteva concedii, Mache ne-a însoțit, iar povestioarele, excepționala cultura și șotiile lui ne-au făcut zilele foarte plăcute. În plus, iubea copiii, iar

aceștia îl considerau unul de-al lor. Țin minte cum, după multe refuzuri, i-am promis ficei mele Oana (pe atunci avea 10 anișori) să meargă cu Cristian Sima și grupul de copii ai prietenilor la Mamaia, în Parcul de distracții. La întoarcere, mi-a povestit cum Cristian le-a arătat că poate merge în curba de la intrarea în 2 Mai cu 140 km/h. Nu mai țin minte ce i-am spus enervat lui Mache, dar sigur a fost ultima dată când Oana a fost pasager în mașina sa.

Nu știu prea multe despre Mache din perioada 1989-1995 (însă povestea apare în această carte), dar l-am reîntâlnit în 1997, când s-a reîntors în România și a pornit afacerea cu jocul pe Bursă. Deși părea excelent pregătit pentru asta, nu am crezut că lucrurile se vor dezvolta cu succes. Dar nu a fost așa. După 2000, îl vizitam adesea la WBS. Societatea devenise sponsor pentru echipa României la Olimpiada Internațională de Matematică, iar eu îi recomandam studenți foarte buni, pe care WBS îi instruia ca viitori brokeri (printre ei, Virgil Petrea – fost medaliat cu aur la Internaționale și absolvent de MIT, devenit acum un cunoscut expert financiar în Anglia).

Am stat mult de vorbă cu Mache în vara lui 2012, când părea extrem de stresat și era evident că nu era în apele lui. Nu mi-a povestit în amănunt, dar îmi spunea că este presat în special în funcția pe care o avea la Sibiu. Am reușit într-o singură seară minunată să-l văd din nou vesel și volubil: era ziua mea de naștere, pe care o sărbătoream în curtea casei Roxanei G.. El mă acompania la pian din casa cu ușile deschise spre curte, pe când eu îmi „depănam”, pe corzile chitarei, amintirile din Beatles și Creedence. O seară cu aromă de poveste, pe care ne-o amintim mereu cu drag. În toamna aceluși an, am aflat din presă despre plecarea sa din țară, pentru ca mai apoi, la scurt timp, să ne sune. Era dornic să audă și gânduri bune, prietenești, nu legate de problemele sale profesionale. Sunt în continuare în legătură cu Cristian Sima, vorbim adesea la telefon sau pe Skype. Este o plăcere să ai un interlocutor foarte cult. Dorința imensă de a-și menține prietenii

și puterea fantastică de a nu implica propriile greutăți în conversații au păstrat relațiile la nivelul foarte apropiat. Și acum, discuțiile în doi (chiar și în contradictoriu) sunt întotdeauna reconfortante.

Două vorbe despre această carte: memorialistică excepțională. Deși amintirea tatălui îi trezește sentimentul unei copilării lipsite de bucuria ludicului, prin asprime și rigurozitate în educație, iată că minunatele sale cunoștințe de literatură, artă, filosofie, limbi străine dovedesc că toată această atitudine paternală l-a construit pe Cristi intelectual complet. Există multe pasaje din această carte care îmi evocă momente trăite împreună. În unele, scriitorul talentat Cristian Sima aduce ceva pe care harul său narativ nu îl poate evita: ficțiunea. Nu cunosc personajele politice pomenite sau descrise decât din pasajele cărții de față, dar pot afirma că punctele de vedere despre economia românească, educație sau finanțe sunt extrem de bine argumentate și motivate, expresie a erudiției autorului. Sper ca această carte să producă multe dezbateri coerente și serioase despre trecutul și viitorul României. Povestea din ea este un fir ce trece prin istoria țării noastre din ultimii 80 de ani, cu personaje demne de un film. Poveștile despre oameni sunt, însă, trecătoare, importantă rămâne contribuția pe care o au aceștia pentru viitor.

RADU GOLOGAN

INTRODUCERE LA O SPOVEDANIE

O spovedanie e o mărturisire. Un act de curaj și în același timp o ușurare. Nu m-am spovedit niciodată, nici unui preot, nici iubitei, nici măcar propriului meu copil. O voi face acum, public. Nu mă aștept să fiu crezut și cu atât mai puțin să fiu iertat. Am avut o viață agitată, un fel de *montagne russe*. Nu regret nimic din ce am făcut, regret poate ce nu am făcut, experiențele pe care nu le-am avut, oamenii pe care nu i-am cunoscut suficient. Am fost norocos, pentru că am fost mereu în mijlocul evenimentelor. Am trăit intens și niciodată nu m-am plictisit și nici nu am avut sentimentul că trăiesc degeaba. Istoria ultimilor 50 de ani nu a trecut pe lângă mine, am fost binecuvântat să fiu mereu alături de vremuri, chiar și atunci când m-am împotrivit curentului. Se poate spune orice despre zbuciumul meu din ultimii 30 de ani, în afară de un cuvânt pe care, oricum, l-am detestat dintotdeauna: *cool*. Nimic nu a fost liniștit și nimic din ceea ce am trăit nu a fost degeaba. Am dormit puțin toată viața, 3-4 ore pe noapte, tocmai pentru că erau atâtea lucruri de trăit pe viu.

Am fost la Brașov în 14 noiembrie 1987, am fost în Piața Universității în 21 decembrie 1989, am fost primul muritor de rând care a intrat în Studioul 4 pe 22 decembrie 1989. Am fost în toaleta din Televiziunea Română în care generalul Militaru îl îndemna pe Iliescu să inventeze diversiunea cu teroriștii. Am fost la Firenze în 1993, în Via Dei Georgofili când a explodat bomba

pusă de Mafia siciliană. Am fost în RER-ul parizian la Porte Saint-Michel, în 1995, când algerienii de la GIA au explodat o butelie cu gaz plină de cuie. Am fost în 1999 în cabina de la Crans Montana care s-a prăbușit la furtuna de zăpadă și am fost în Turnurile Gemene cu 10 zile înainte de atentatul din 9/11. Am scăpat nevătămat din toate, dar am rămas cu poveștile acestor evenimente veșnic vii în memorie. Spovedania mea nu se vrea o înșiruire platonică de întâmplări și personaje, de denunțuri și caracterizări. Scopul ei e să-mi ușureze conștiința încărcată și, mai ales, să descrie atmosfera fiecărei epoci. Voi încerca o analiză, evident subiectivă, a Sistemului (pre și postdecembrist) din România și nu în ultimul rând a evoluției europene din anii '90, premergătoare Uniunii Monetare și Marii crize economice din 2008. Nu am pretenția că voi scrie un compendiu (plictisitor) de istorie contemporană, ci doar speranța că veți putea gusta împreună cu mine amestecul de parfumuri și mirosuri pestilențiate ale ultimilor 30 de ani.

Această carte s-a născut cu multe chinuri existențiale, cu multe întrebări la care am încercat să-mi răspund, dar mai ales cu o luptă continuă a autorului cu propriul fariseism. Rămâne să decodați singuri dacă am reușit să mă lepăd de o ipocrizie care mi-a condus existența din 1985 până în 2012. Eu sper ca la sfârșitul acestei spovedanii să pot să spun că nimic nu a rămas nespus, fiindcă „Ipocrizia este ofranda pe care viciul o pune pe masă virtuții.” (La Rochefoucauld). Mă iluzionez că, după ce mă voi ușura de tot ceea ce mă apasă azi, îmi veți descoperi toate viciile pe care le admirați și toate virtuțile pe care le detestați. Intuiesc că după publicarea acestor Spovedanii voi fi întrebat cu preponderență de ce am făcut-o abia acum și mai ales de ce am ales acest moment. Lenin spunea că cele mai importante lucruri la o revoluție nu sunt nici idealul pe care-l țintește și nici cauzele și frustrările pe care se sprijină, esențial e doar momentul ales pentru a o declanșa. Departe de mine ideea de a declanșa chiar și o

minoră răzmeriță, dar cred cu tărie că suntem într-un moment de cumpănă și că o mai bună înțelegere a vechiului Sistem va duce cu siguranță la crearea unuia mai bun.

Atât eu, cât și întreaga mea generație, am falimentat cu brio în tranziția postdecembristă. Plecarea în masă a cadrelor universitare în 1990-1991 a lăsat sistemul educațional fără nicio șansă de viitor. Acea a fost migrația cea mai dureroasă pentru societatea românească și abia acum își produce efectele teribile. Generația mea ar trebui să facă un pas în urmă și să nu încerce să se amestece în schimbarea care ar urma să vină. Experiența eșecului nostru, o experiență foarte bogată și folositoare, trebuie pusă la dispoziția tinerei generații fără nicio sugestie pentru ceea ce va urma. Noi, tinerii din decembrie 1989, putem doar să le dăm sfaturi fără a avea pretenția de a fi urmate *ad litteram*, nu avem niciun ascendent moral asupra tinerilor de azi, care va fi necesar să îndrepte nu doar catastrofele comunismului, ci mai ales mentalitatea lacomă și arivistă creată în tranziția din ultimii 25 de ani.

Ideea de a pune pe hârtie tot ceea ce am trăit nu îmi aparține. Nu am crezut și nici azi nu cred că aș avea talentul necesar pentru a povesti obiectiv marele tablou al tranziției. Există însă multă lume, oameni pe care nu-i cunosc, care, după ce au citit multe fragmente din această carte publicate de-a lungul timpului pe Facebook, m-au împins de la spate să scriu și mai ales să public. Realizez că interesul majorității nu sunt culoarea și mi-reasma unei epoci, ci mai ales dezvăluirile Sistemului corupt cu care m-am călcat pe picioare zilnic. Sper ca trăirile mele și ale oamenilor simpli și normali ce apar și ei în această mărturisire să fie până la urmă mai importante decât arhiva cu conturi și transferuri. Arhiva, oricum, am pus-o la dispoziția Justiției române încă din noiembrie 2014 și nu cred că va dura mult până când vom vedea și urmările în tribunalele dâmbovițene. Spovedaniile sunt, însă, un amestec de suspine, dureri și râsete, un

terci al propriilor mele trăiri, ce ar vrea să descrie atât tragismul Sistemului, cât și ridicolul celor ce au făcut posibilă instaurarea sa.

Cum cel mai important lucru pe care l-am trăit este chiar scrierea acestei cărți, am agățat pe firul genezei „Marii Spovedanii” tot ceea ce mi s-a părut mai relevant pentru a descrie Sistemul, păpușarii lui și cauzele care au dus la instaurarea sa. Dacă ar trebui să explic într-o singură frază cum s-a ajuns aici, aș spune pe nerăsuflăte: „Sistemul s-a format, s-a dezvoltat și s-a propagat prin efortul și contribuția întregului popor român”. Dacă fiecare dintre noi va pune umărul la distrugerea și reasanarea lui măcar în aceeași măsură în care am pus umărul la proliferarea lui, atunci cu siguranță vom reuși. Cum eu am contribuit din plin la acest Sistem, voi contribui și mai mult la demascarea și distrugerea lui. Nu am uitat nimic din ceea ce am făcut și vreau ca măcar generațiile viitoare să învețe ceva din experiența mea. Asta nu înseamnă că voi milita pentru ideea că vina colectivă e cea care ne-a adus aici. Există vinovați și va trebui să existe și pedepse pentru ei.

Într-o țară condusă de hoți, singurul păcat capital e prostia supușilor. „În Drept, cineva e vinovat doar dacă încalcă drepturile altuia. În Etică, el este vinovat doar dacă se gândește să facă asta”, spunea Immanuel Kant. Dacă ne-am gândi de fiecare dată când întreprindem ceva dacă nu cumva încalcăm drepturile celorlalți, sigur am comite mai puține păcate morale și sigur nu am favoriza nașterea și înmulțirea monștrilor corupției. Spovedindu-mă, voi încerca să mă gândesc la drepturile tuturor, atât ale călăilor, cât și ale victimelor.

1.

Cum am scris cartea

29 septembrie 2012, 5 a.m.

N-am dormit toată noaptea. Mă hotărâsem să plec. Nu știam unde, știam doar că ar trebui să plec. La ora 11, la Hotel Howard Johnson, mă aștepta Dimofte¹ cu toți avocații și cu

¹ Radu Dimofte este copilul din flori al lui Ion Dincă, partener de afaceri cu Puiu Popoviciu, ginerele lui Dincă și văr primar cu creatoarea de modă Irina Schrotter. Înainte de 1989 a lucrat împreună cu Puiu Popoviciu la Comturist, rețeaua de magazine în valută a lui Ceaușescu, celebrele Shop-uri. Părăsește țara înainte cu câteva luni de decembrie 1989, dar se reîntoarce după Revoluție, cu capital și relații mari în fosta Securitate. Proprietarul Mall-ului de la Băneasa, Pizza Hut, KFC și a vechiului sediu al Băncii Marmorosch Blank, achiziționat pe 50.000 USD de la BRD. Titularul de drept al unui cont la Lombard Odier, deschis pe numele tatălui său, cont din care în februarie '95 pleacă 400 mil. CHF către Banca Columna, sucursala Zurich, bani recepționați la acea vreme de Valentin Ceaușescu.

Nu are nimic pe numele său, dar controlează firma cipriotă Totika, prin Andrei Băjenariu. Lideri ai Grupului de la Monte Carlo, Dimofte și Dobrescu sunt implicați în actualul război al Serviciilor. L-a sprijinit pe Băsescu, apoi pe Ponta și acum pe Iohannis.

Are cartierul general la Hotel Howard Johnson, pe care îl și deține. Are legături strânse și cu familia Gheară. Dimofte e dușman declarat al lui Bittner și Petrache. (n.a)

toate documentele ca să îi trec pe numele lui tot ce posedam în România și în afara României. Îi spuseseam că voi semna. Știam de la început că nu voi semna. Victor, șoferul, a venit, așa cum l-am rugat, mi-a luat geanta cu calculatoare și m-a întrebat unde mergem. L-am spus: „La aeroport!“ Era o dimineață călduroasă de toamnă târzie. Aveam un sentiment ciudat. Știam că multă vreme nu mă voi mai întoarce, dar nu știam de ce trebuie să plec. Nu știu nici astăzi dacă am făcut bine că am plecat. Știam un singur lucru, că aveam nevoie de liniște și aveam mai ales nevoie de multă odihnă, mult somn. În astfel de momente, ființa umană ia decizii instinctive. Cine crede că nu există liberul-arbitru ar trebui să treacă prin așa ceva. Nu poți să faci planuri, nu poți să faci nimic. Doar dacă ai fi avut un plan premeditat cu ani înainte. Altfel, reacționezi la simplele impulsuri. Primul impuls a fost să îmi arunc în primul coș cartela de la telefon, de la iPad, de la Internet și să mă duc să îmi cumpăr un bilet de avion. L-am plătit *cash*. M-am uitat pe lista avioanelor care plecau și am ales ruta Viena – Zurich.

Aveam nevoie de haine, și haine groase aveam doar la casa din Elveția. Nu am vrut să iau nici un bagaj. La urma urmei, plecam exact cum am venit în 1997, cu o geantă cu calculatoare. M-am urcat în avion, am schimbat la Viena și în jur de ora 9 am aterizat la Zurich. Ploua. Am deschis telefonul și am realizat că sunt total rupt de lume și realitate, fără cartelă și fără Net, eram în sfârșit liber. A fost o senzație rară. De câte ori doresc să o re-trăiesc, îmi opresc legătura cu lumea virtuală și simt din nou aceeași senzație de libertate. M-am logat la Internet până la urmă și aveam deja vreo trei e-mail-uri de la cei care mă așteptau la Hotel Howard Johnson. Băieții aflaseră că plecasem de la ora 8, asta dacă e să mă iau după primul e-mail trimis. Am luat trenul și am ajuns în munți, acasă. Trebuia neapărat să vorbesc cu Alexandra. Trebuia să îi explic ceva, să îi spun de ce tata dispare. Era foarte greu să îmi pregătesc un astfel de discurs.

Alexandra avea în acel moment 13 ani. Era elevă la Liceul „Alpinum” din Zuoz. Am amânat discuția cu Alexandra. Era la cămin și m-am dus să o iau abia a doua zi. Aveam nevoie să dorm și să știu încotro o apuc. Nu îmi era frică de nimeni, nu îmi era frică de nimic. Nu furasem nici un ban, aveam 2.000 de franci în buzunar, cărțile de credit, câteva dintre ele mai funcționau și nu intenționeam să golesc conturile de ultimii 100.000 care rămăseseră răspândiți prin Elveția. Am și astăzi acele conturi blocate cu aceeași sumă de bani pe ele. Nu eram în stare să-mi fac bilanțul, nu eram practic în stare să gândesc coerent. Așa că, în astfel de momente, singurul remediu e somnul. Cred că am dormit 14 ore la rând. M-am trezit duminică dimineața, m-am dus la școală, mi-am luat copila și i-am explicat vag că tata o să dispară, dar nu pentru totdeauna. Nu i-am spus nici unde vreau să plec, nici de ce trebuie să plec. La urma urmei, nu știam nici eu. Nici măcar nu voiam să îmi pun astfel de întrebări.

Aveam totuși nevoie să vorbesc cu cineva. Aveam un prieten în Liechtenstein, Felix. Și Felix fusese unul dintre cei care pierduseră în cazanul cu smoală în care se topiseră practic toți banii clienților, toți banii mei și toți banii societății. Nu era momentul să îmi fac o analiză și nici nu eram în stare să trag linie și să o iau de la capăt. Încercam să îmi oblojesc rănile interioare.

M-am hotărât să plec în Islanda pentru simplul fapt că am văzut un documentar cu Bobby Fisher. Fisher, campion mondial la șah, singurul american care a învins întreaga Armada de șahiști excepționali ai Rusiei în 1972, devenind campion mondial, a încercat să organizeze în timpul embargoului contra Iugoslaviei un meci de șah la Belgrad, revanșa meciului cu Boris Spassky din 1972, de la Reykjavik, când câștigase titlul de campion mondial. Întrucât era cetățean american și încălca embargoul prin organizarea acestui meci, lui Fisher i s-a retras cetățenia și a fost condamnat în contumacie în Statele Unite. L-au prins undeva pe un aeroport, la Tokio, și l-au arestat, urmând să fie extrădat.

Islandezii au înțeles atunci cât de mult a reprezentat pentru țara lor acel meci de șah organizat în 1972, care, așa cum se spune, a pus Islanda pe harta lumii. Și, drept răsplată, după peste 20 de ani, i-au acordat cetățenia și pașaportul islandez. Bobby Fisher s-a întors în Islanda, americanii au încercat extrădarea lui, nu au reușit, și Bobby Fisher a murit în Islanda de bătrânețe, la câțiva ani după. Nu știu de ce, dar eram convins că Islanda nu mă va da pe mâna Serviciilor române sau mai știu eu ale cui, fără a înțelege motivul pentru care aceștia m-ar dori înapoi și fără dovezi care să susțină acuzațiile. De fapt, s-a dovedit că nici măcar nu mă doreau înapoi. Îmi doreau doar arhiva. Arhiva o scoseam din țară mai înainte. Nu era un camion, dar era o dubă mare plină cu hard-discuri și tot felul de extrase de cont și de documente semnate olograf de cei mai mulți dintre clienții mei. Arhiva aparținea lui WBS Holding, firma înregistrată în British Virgin Island, deci putea foarte bine să stea oriunde în Europa. Nici prin scoaterea arhivei nu încălcam nicio regulă, întrucât WBS România era curată ca lacrima, nu avea datorii, nu gestionase clienții discreționari, fiecare client semnase fiecare ordin de mână. Arhiva WBS România a rămas, evident, la sediul firmei din „Ionel Perlea“, 14.

Am plecat spre Islanda luni de dimineață. M-am dus la Zurich, am luat un bilet pentru Reykjavik, cu escală la Copenhaga, unde am stat vreo patru ore înainte de a lua al doilea avion. Aveam o mare problemă: mă duceam într-o țară în care nu fusesem niciodată, în care nu cunoșteam pe nimeni și despre care nu știam decât despre criza bancară din 2008 și despre celebrul meci de șah Bobby Fisher – Boris Spassky. În avion, mi-a venit pentru prima oară cheful să scriu ceva, ceva cu care să mă ușurez. Dacă există un moment zero al acestei spovedanii, atunci cu siguranță el e momentul din avionul Copenhaga-Reykjavik.

Am ajuns târziu în noapte la Reykjavik. Islanda e o insulă vulcanică situată în mijlocul Atlanticului, bântuită de vânturi și

furtuni, o insulă binecuvântată din multe puncte de vedere. În Islanda, energia e practic gratis, sapi și iese apă fierbinte. În 2008, aveau cel mai ridicat nivel de trai din lume. La o populație de 320.000 de locuitori, aveau un PIB de 16 miliarde. În același an, însă, trei bănci de stat, doar trei, reușiseră să se îndatoreze cu 60 de miliarde, fiind pline de produse subprime americane. *Crah*-ul sistemului bancar a aruncat țara din vârf într-o recesiune profundă. Islandezii au protestat, e poate țara cu cel mai ridicat spirit civic. Noul guvern a devalorizat coroana islandeză cu 400%, a blocat orice plată *cash* și orice ieșire de capital din țară. Bancherii și vechii guvernanți au ajuns în pușcărie pentru sute de ani, iar țara s-a refăcut. Miracolul islandez este această salvare dintr-o situație în care orice altă țara ar fi depus armele. Necondiționat.

La ieșirea din aeroport, un vânt rece amestecat cu gheață mi-a sfredelit fața. A fost un moment plăcut, mă trezeam „din pumn”, cum spun boxerii. Prima săptămână petrecută în Islanda a trecut greu, îngrozitor de greu. La București nu se întâmpla nimic, nu ieșise încă nicio știre public. Deși era greu de înțeles, am bănuț că e liniștea de dinaintea furtunii. Am profitat de liniște și am dormit, uneori și 16 ore pe zi. Luni dimineața, toate televiziunile, ziarele și site-urile de știri aveau pe prima pagină poza „brokerului fugar”. Evident că se fabula frumos despre mine. Vreo cinci zile m-am amuzat, după care am încercat să le răspund. Am scris patru scrisori și aș fi vrut să le public undeva. Am încercat la HotNews, deși nu mai eram acționar. Am fost refuzat politicos de Mărgărit, care nu dorea „să-și lege imaginea site-ului de numele meu”. Dar până atunci de numele cui fusese legat? Fusesem botezat și „micul mogul” la un moment dat, deși nu m-am amestecat niciodată în politica editorială a site-ului. I-am finanțat fără să aștept nimic în schimb, eram mulțumit că pot scrie ce doresc și despre oricine doresc și că am unde să-mi public articolele, nimic mai mult. Tăpălagă a publicat, însă, un

articol despre mine, deloc elogios, plecând de la un celebru articol al meu, „Cresus sau Midas“. Nu m-au deranjat cuvintele lui Tăpălagă, ci doar faptul că nu mi-a acordat drept la replică. Era normal, știau ce condei am și nu era cazul să mă lase să mă desfășor în plin scandal, când nu mai eram acționar și când se schimbase stăpânirea. Ioan Mărgărit Timbolschi este fondatorul site-ului HotNews. Am intrat în această afacere cu el și Andrei Woinaroski în 2006 , după o discuție la o bere.

Cei doi, oameni de mare caracter, mi-au fost adevărați prieteni, nu doar asociați, până în momentul plecării mele. Nu le reproșez frica ce îi cuprinsese în acel moment, le reproșez doar comportamentul după acuzația lui C.T.P., când, tot de frică, nu au avut curajul să iasă public și să spună adevărul referitor la angajarea lui C.T.P. la HotNews. E drept, nu au negat niciodată ceea ce eu am afirmat, dar nici nu au confirmat. Niciodată nu e însă prea târziu. Mărgărit a fost și el olimpic național la matematică în 1997, iar Andrei a fost creierul softului pe care s-a bazat platforma HotNews.